

A VÁLLALATI FINANSZÍROZÁS NÖVEKEDÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI ROMÁNIÁBAN

Gyula, 2013 szeptember 27

JAVULÓ GAZDASÁGI MUTATÓK

- Növekvő GDP (+0,4%Q1qoq, + 0,5%Q2 qoq)
- Ipari termelés + 6,2% 2013(1) vs 2,4% 2012
- Pozitív fizetési mérleg 489 mil Euro/július 2013
- Alacsony költségvetési hiány 2,4%-GDP 2013f
- Az infláció csökkenő pályán 5% 2012, 2,3% 2013
- Munkanélküliség 7,5 % jún 2013, stabil
- Növekvő export
- A külföldi adósság csökkent az első félévben

JÓK AZ ELADÓSODÁSI MUTATÓINK

- Az államadósság a DGP 38,5 %-a
- A banki lakossági hitelállomány/GDP 16,7 %
- A banki vállalati hitelállomány / GDP 19,6 %
- A banki szektor szolvabilitási mutatója 15 %
- Eddig egyetlen bank sem szorult állami megmentő csomagra
- Az országban működő görög bankok állami kézbe kerültek

MÉRSÉKELTE AZ OPTIMIZMUST

- A GDP és az export növekedéséhez nagymértékben járult hozzá az idén jól teljesítő mezőgazdaság (7,3 M t búza) – szezonális hatás
- A GDP Q2 mezőgazdaság nélkül 0,0 % qoq, 0,9% yoy
- A GDP/lakos csak 48 % -a az EU átlagnak
- Az exportnövekedést elsősorban az autóipar generálta
  - + 13%-al nőtt az első félévben
- A belső kereslet mindössze 0,2 %-al nőtt (Q2)
- A szerény hazai fogyasztás-növekedést ellensúlyozta a beruházások csökkenése
- Külföldi direkt beruházások alacsony szintje 946 M Euro ,
- 28,9% (Forrás RNB)

POZITÍV HATÁSÚ FEJLEMÉNYEK

- IMF egyezmény aláírása
- 1990 óta az első pozitív fizetési mérleg
- CFA Romania bizalmi indexe 16 havi maximumon
- 7% -al csökkent a csődöt jelentő vállalatok száma
- A működő vállalatok száma júliusban először érte el a 2008-as időszak értékét

A JEGYBANK

- Bankfelügyeleti hatáskör
- 32 mld Euro devizatartalék -7,5 havi import fedezete
- Netto hitelezője a bankrendszernek
- Az alapkamat 4,5 %
- Finanszírozást élénkítő retorika
- Kiegyensúlyozó szerep a bankok-kormányzat viszonyban
  - 17/2012 sz Rendelet a devizafinanszírozásról

A KORMÁNY BANKPOLITIKÁJA

- A bankfelügyeletet a jegybank végzi, a kormánynak nincs közvetlen beleszólása
- Az EU-s alapok felhasználását serkentő politika eddig eredménytelen, de javuló
- A vállalatok devizában történő finanszírozásának korlátozása
- A Polgári Rendtartási Törvénykönyv módosítása
  - A bankrendszer több mint egymilliárd Euro veszteség érheti

ROMÁNIA RATINGJEI

- **Hosszú lejáratú , deviza adósság**
- S&P   BB+ / Stable
- Moody's   Baa3 / Negative
- Fitch   BBB- / Stable

A ROMÁN BANKSZEKTOR TAGOLT

- 41 bejegyzett bank, vagy fiók
- Kevés szakosodott vs univerzális pénzüintézet
- Nagyszámú kis (!?) piaci szereplő
- A 40 bank 2012 évi vesztesége 2,3 mld RON, háromszorosa az előző évinek
- IFN
- Fejletlen hitelszövetkezeti rendszer

ROMÁNIAI BANKOK RANGSORA

mérlegfőösszeg (top 21)

1. BCR (Erste, Austria) : 19%
2. BRD (Societe General, Franciaország): 12,7%
3. BT, Románia : 8,5%
4. Raiffeisen, Austria: 7,1%
5. CEC Bank, Románia: 6,72%
6. UniCredit Tiriac (I): 6,5%
7. Alpha Bank, (GR): 4,6%
8. Volksbank, (A): 4,3%
9. ING (NL): 3,8%
10. Bancpost(GR): 3,3%
11. Piraeus Bank (GR): 2,3%
12. Banca Romaneasca (NBG - GR): 1,9%
13. Garanti Bank (TR): 1,7%
14. Credit Europe Bank (TR): 1,7%
15. Intesa Sanpaolo Bank (I): 1,4%
16. OTP Bank (HU): 1,4%
17. Citibank (USA): 1,3%
18. RBS (UK): 1,3%
19. Banca Italo-Romena (I): 1,3%
20. Eximbank(RO): 1,05%
21. Carpatica (RO): 1%

- Forrás: RNB, 2013 március

A BANKI VÁLLALATI HITELÁLLOMÁNY

Össz: 221.900 Mill lej (49.865 mil Euro)

37,9% Lej (+0,3% júl, +0,6% aug 2012)

62,1 % Deviza (+0,2% júl, -4,6% aug 2012)

+0,2 %-al nőtt az előző hónappal szemben

– 2,6%-al csökkent a tavaly augusztustól

- **Vállalati hitelállomány: 118.654M RON (53,5%)**
- Lejben: 50.171RON +0,6% júl, +2,3% aug `12
- Devizában: 68.482 RON +0,4% júl -6,5% aug `12
- **Lakossági hitelek: 103.246M RON (46,5%)**
- -0,1% júl, - 5% aug 2012

A HITELEZÉST JAVÍTÓ TÉNYEZŐK

- A bankok javuló likviditása
- A bankok hatékonysági kényszere
- A lej hitelkamatok csökkenése
- A lej árfolyamának stabilitása
- 7% -al csökkent a csődöt jelentő vállalatok száma
- Nőtt az aktív vállalatok száma

A HITELEZÉST GÁTLO TÉNYEZŐK

- A vállalati sorbanállásban a GDP 20%-a lekötött
- A hátrálékos hitelek aránya folyamatosan nő, májusban lépte át a 20%-ot (júniusban 20,30 %)
- Az ingatlanpiac alacsony likviditása
- A bankok óvatossága – a két piacvezető bank nagy veszteséggel zárta a 2012 évet

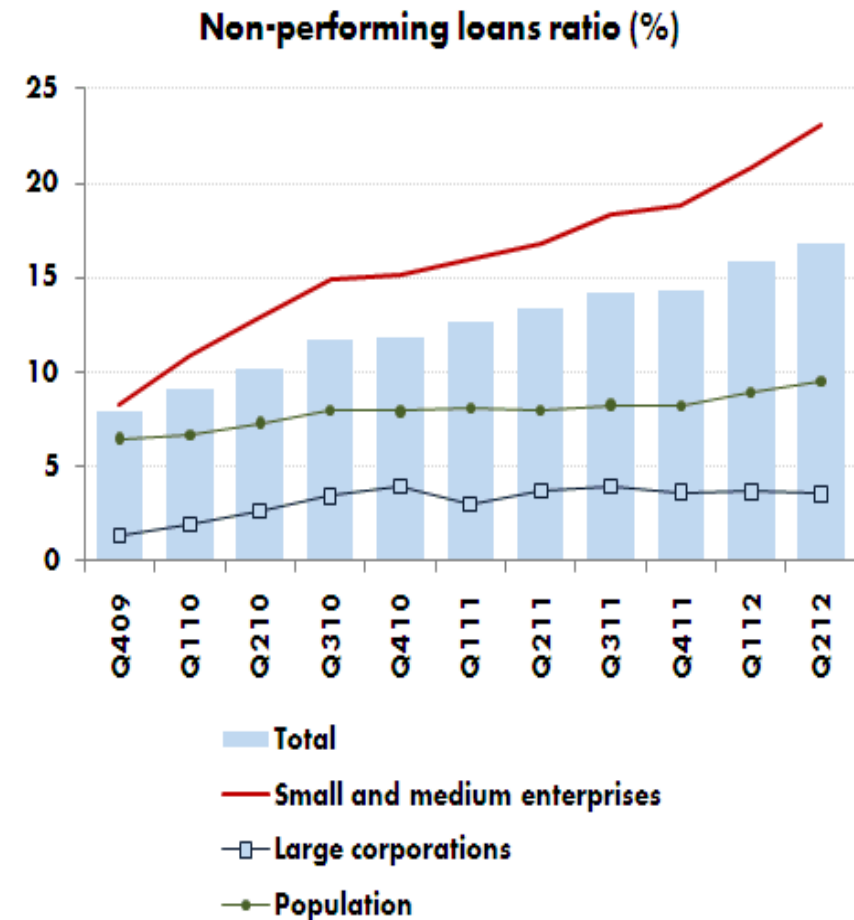
EU ALAPOK: AZ ELSZALASZTOTT NAGY LEHETŐSÉG

- 19,2 MLD Euro 2007 – 2013 (2014 ?)
- Az idén többet hívtunk le: 1,6 mld (aug)/1,4 mld 2012
- 20,1 % -át hívtuk le augusztusig
- A júliusi siker (732 mill Euro) átmeneti volt ?
- Augusztusban 288 millió Euro értékű elszámolás
- Az idén visszafogott állami kiadások nem segítettek
  - júliusig 14 % -al kevesebbet költött az állam EU projektekre

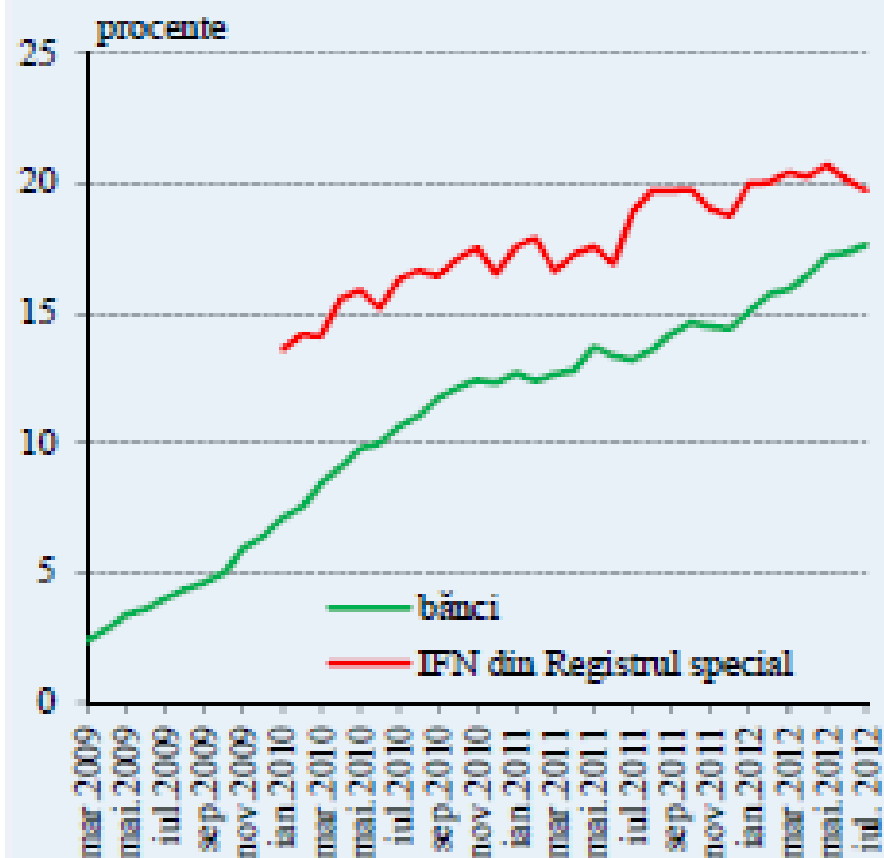
A VÁLLALATI HÁTRÁLÉKOS HITELELLŐMÁNY

- RNB dec 2012:
- Össz hátrálékos hitel 18,2%
- Ebből vállalati :19,5%
- RNB júl: 20,9 % össz
- Ebből vállalati , becsült: 22 %

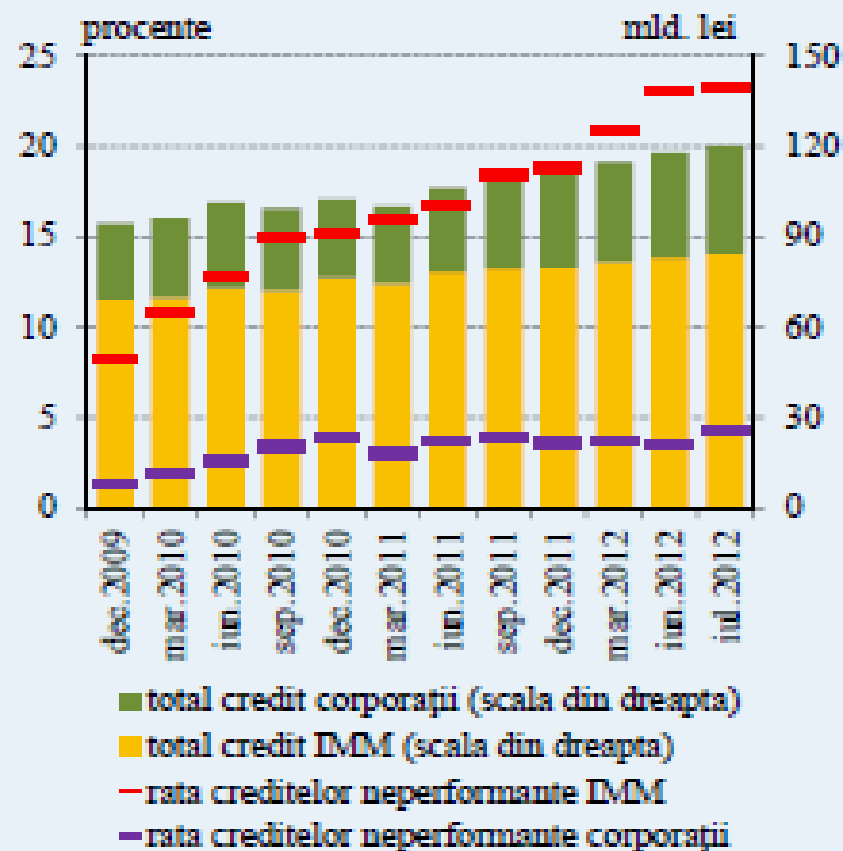
A VÁLLALATI HÁTRÁLÉKOS HITELÁLLOMÁNY SZERKEZETE

Grafic 5.5. Evoluția ratei creditelor neperformante ale companiilor nefinanciare

Sursa: MFP, CRC, calcule BNR

Grafic 5.1. Evoluția ratei creditelor neperformante în funcție de dimensiunea firmei debitoare

Sursa: MFP, CRC, calcule BNR

VÁRHATÓ FEJLEMÉNYEK

- A Polgári Törvénykönyv módosításának hatásai
- A jegybanki alapkamat további csökkenése 4% alá?
- Néhány bank kivonulása: MKB, Millenium
- Új bank piacra lépése felvásárlással (TLV 8,5%)
- A külföldi piacvezető bankok megerősödése
  - BCR Erste
  - BRD KKE-i terve (organikus/partnerségben)
  - Raiffeisen – organikus/további felvásárlással ?
- A bankok szakosodása

A RAIFFEISEN BANK ROMÁNIA

- 1994 – Raiffeisen Zentralbank Österreich (RZB) egy képviselőt nyitott Romániában, amely 1998-ban leányvállalattá változott
- 2001 – a RZB Austria megvásárolta a Banca Agricola-t
- 2002 – Raiffeisen-Banca Agricola fúzió, az új bank Raiffeisen Bank (Romania)
- 2005 – az RZB 99.49%-ra növelte a részesedését a Raiffeisen Bank -ban
- 2009: Raiffeisen Bank a román bankrendszer profitjának 35% -át valósítja meg a 6% -os mérlegfőösszeg részesedésével
- 2011: Raiffeisen Bank a második legnyereségesebb román bank
- 2012: Raiffeisen Bank a legnyereségesebb román bank

A RAIFFEISEN BANK ROMÁNIA(II)

- A román piacba mélyen beágyazott univerzális bank
- 520 bankfiók
- 2 millió lakossági ügyfél
- 105.000 KKV (< Eur 5 Mill árbevétel/ év)
- 7.500 nagyvállalati ügyfél

A RAIFFEISEN CSOPORT ROMÁNIÁBAN

International:

- The Banker – Best Bank in Romania (2012)
- Euromoney – Best Bank in Romania (2012)
- EMEA Finance – Best Bank in Romania (2011)
- Global Finance – Best Bank in Romania (2011)

National:

- Nocash – Best Bank (2012); Best Credit Card for Retail Shopping (2012); Best Selling Credit Card (2012), The most successful co-branded program (Raiffeisen Bank and Smurd Foundation) (2012)
- Piata Financiara – Bank of the year (2011)
- Business Arena Magazin – Bank of the year (2011)
- Piata Financiara – Bank of the year (2010)
- Business Arena Magazin – Corporate Bank of the year (2010)
- Piata Finanicara – Corporate Bank of the year (2009)
- Business Arena Magazin – Retail Bank of the year (2009)

Köszönöm

